28.4.2022

Hallintopoliittinen osasto

Valtiovarainvaliokunta 29.4.2022

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023−2026 (VNS 2/2022)
Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta (VNS 1/2022 vp)

Teema: Selonteosta yleisesti ja erityisesti Venäjän aloittamaan hyökkäykseen liittyvät menolisäykset

1 Turvallisuusympäristön muutoksen vaikutus kansallisen puolustuksen resursseihin

Venäjän käynnistämä laajamittainen hyökkäys Ukrainaan korostaa riittävän kansallisen puolustuskyvyn välttämättömyyttä. Puolustuskykyä kehitetään nopeutetulla aikataululla muuttuneen toimintaympäristön kasvaneiden vaatimusten mukaisesti puolustukseen osoitettavilla lisäresursseilla.

Sotilaallisen toimintaympäristön muutoksesta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä aiheutuva lisäresurssitarve on otettu huomioon julkisen talouden suunnitelmassa 2023−2026 ja tullaan ottamaan huomioon eduskunnalle toukokuussa annettavassa vuoden 2022 toisessa lisätalousarvioesityksessä.

2 Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2023−2026

Sotilaallisen toimintaympäristön muutoksesta johtuvat kehyslisäykset ovat yhteensä noin 2,2 miljardia euroa kehyskaudella 2023−2026. Puolustusvoimien määrärahoja lisätään vuonna 2023 noin 784 milj. eurolla ja vuosina 2024−2026 noin 402−532 milj. eurolla vuodessa. Puolustusvoimien toimintamenojen osuus lisäyksestä on noin 129−202 milj. euroa vuodessa. Puolustusmateriaalihankintoihin kohdennetaan kehyskaudella yhteensä noin 1,5 mrd. euron lisäys. Keväällä 2021 päätetty Puolustusvoimien kehyksiin kohdistuva 35 milj. euron leikkaus vuodesta 2023 alkaen perutaan (mistä aiheutuva kehyslisäys sisältyy edellä oleviin lukuihin). Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen varataan vuositasolla noin kolme miljoonaa euroa nykyistä enemmän.

Milj. euroa	2023	2024	2025	2026	Yhteensä
Puolustusvoimien toimintamenot	129	200	202	197	728
Puolustusmateriaali-hankinnat	656	332	290	205	1 483
Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen	3	3	3	3	12
Yhteensä	788	535	495	405	2 223

3 Vuoden 2022 toinen lisätalousarvioesitys

Puolustusministeriö on esittänyt sotilaallisen toimintaympäristön muutoksesta johtuen vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioon noin 670 milj. euroa lisämäärärahaa.

Puolustusvoimien toimintamenojen osuus lisämäärärahatarpeesta on noin 176 milj. euroa, joka aiheutuu pääosin henkilöstölisäyksistä, kertausharjoitusten lisäämisestä, Puolustusvoimien toiminnan tason ja valmiuden ylläpidosta ja säätelystä, materiaalin kunnossapidosta, valmiusrakentamisesta ja polttoaineiden hintojen noususta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään 490 milj. euroa lisämäärärahaa, jonka tarve painottuu ampumatarvikehankintoihin. Lisätalousarvioehdotus sisältää myös 1,74 mrd. euron suuruisen Puolustuskyvyn parantaminen 2022 –tilausvaltuuden vuosille 2022−2027. Hankinnoilla varmistetaan kriittisen materiaalin saatavuus sekä täydennetään pitkällä aikavälillä syntyneitä vajeita. Hankinnat kohdistuvat muun muassa panssarintorjunta- ja ilmatorjunta-aseisiin, taistelijan varusteisiin, tykistöampumatarvikkeisiin, kenttähuoltomateriaaliin sekä meri- ja ilmapuolustuksen ohjuksiin. Puolustusvoimien normaali kehittäminen jatkuu tällä rahoituksella tehtävien lisähankintojen ohessa.

Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen myönnettyä määrärahaa esitetään lisättäväksi noin 3,2 milj. eurolla pääosin toimintaympäristön muutokseen liittyvästä koulutustarpeen kasvusta sekä vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämistarpeista johtuen.

4 Puolustusmenojen taso tulevalla kehyskaudella

Puolustusministeriön hallinnonalan menokehykset ovat vuonna 2023 noin 5,7 mrd. euroa, vuonna 2024 noin 5,5 mrd. euroa, vuonna 2025 noin 5,6 mrd. euroa ja vuonna 2026 noin 5,2 mrd. euroa vuoden 2023 hinta- ja kustannustasossa. Nyt tehtyjen lisäysten ohella monitoimihävittäjien hankintamenoilla on merkittävä vaikutus kehystasoon, noin 1,1−1,6 mrd. euroa/vuosi ilman arvonlisäveromenojen osuutta. Puolustusmenojen BKT-osuus on nyt päätetyllä kehystasolla ja Naton laskutavalla keskimäärin 2,15 % kehyskaudella 2023−2026.

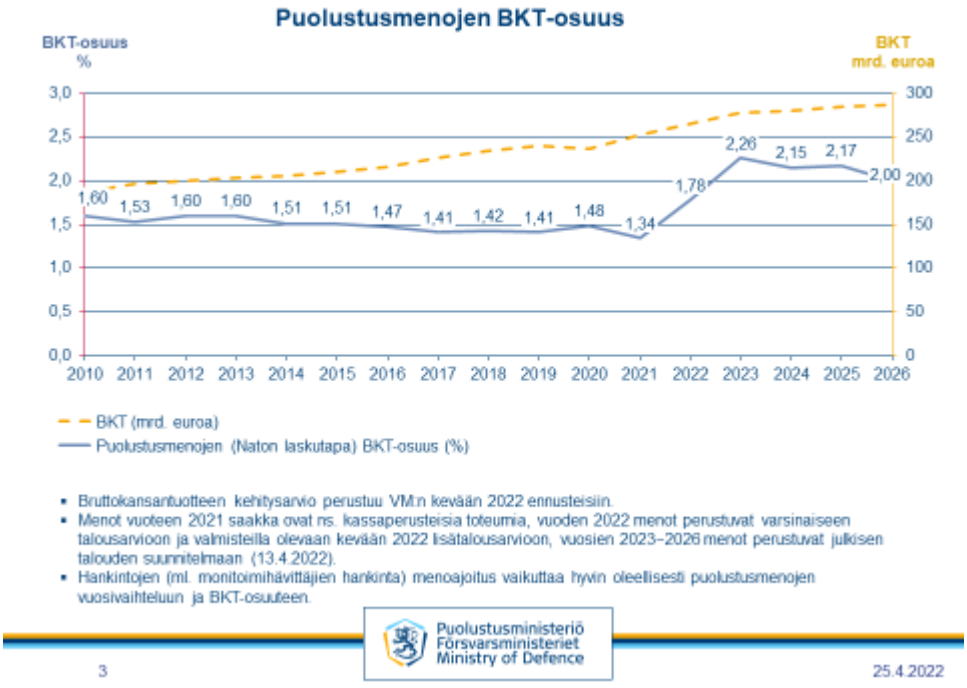

Puolustusmenoihin on sisällytetty BKT-osuutta laskettaessa puolustusministeriön hallinnonalan menojen ohella myös osa Rajavartiolaitoksen menoista, sotilaseläkkeet ja UM:n osuus sotilaallisesta kriisinhallinnasta, jotka nostavat BKT-osuutta noin 0,2 prosenttiyksiköllä.

Puolustusmenojen suhde bruttokansantuotteeseen nähdään lopullisesti vasta jälkikäteen, koska huomattava osa puolustusmenoista on hankintamenoja, joiden ajoittuminen riippuu hankintojen toimitus- ja maksuaikatauluista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi